

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

Samråd i Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg d. 4. oktober 2023 vedr. miniudbudsrunde i Nordsøen

Center

Undergrund, viden og adfærd

Kontor

Undergrund og forskning

Dato

3. oktober 2023

J nr. 2022-4131

/ SEMAD

Samrådsspørgsmål AD

I Folketingets Klima-, Energi-, Forsyningsudvalg har Theresa Scavenius og Peder Hvelplund stillet ministeren følgende samrådsspørgsmål AD:

Samrådsspørgsmål AD:

”Vil ministeren redegøre for, hvordan beslutningen om at åbne et nyt gasfelt i Nordsøen med miniudbuddet for Elly-Luke er i overensstemmelse med Danmarks internationale klimaforpligtelser, herunder IEA’s konklusion om, at der ikke er plads til nye, fossile projekter i scenarier, hvor den globale temperaturstigning begrænses til 1,5 grader? Der henvises til rapporten »Net Zero by 2050 A Roadmap for the Global Energy Sector« fra IEA fra oktober 2021”

Ministerens svartale:

[Indledning]

Bare en faktisk rettelse til indledningen.
Nordsøaftalen åbner ikke mulighed for forlængelse efter 2050. Så der var en faktisk smutter i den lange intro.

Tak for ordet og tak for spørgsmålet.

Grundlaget for regeringens olie- og gaspolitik er Nordsøaftalen 2020 og reglerne i undergrundsloven.

Jeg vil gerne indledningsvis sætte lidt flere ord på Nordsøaftalen.

Aftalen stod på to ben.

Som det ene ben i aftalen blev der indført en endegyldig 2050-slutdato for al olie- og gasproduktion. En meget vigtig beslutning.

I den forbindelse kan jeg oplyse, at baseret på data fra Statistical Review of World Energy 2023, er der i grove træk over 55 olieproducerende lande og over 55 gasproducerende lande. Sammenholdes det tal med ministeriets kendskab til lande i regi af alliancen Beyond Oil and Gas, der har indført en lovfæstet slutdato på linje med Danmark, er vi nået frem til, at kun 4 andre lande med olie eller gasproduktion har en tilsvarende slutdato.

Danmark har derfor taget et vigtigt skridt i den samlede kamp for at udfase olie og gas globalt.

Derudover aflyste Nordsøaftalen fremtidige statslige udbudsrunder. De nu aflyste udbudsrunder var et udtryk for, at staten og den til en hver tid siddende regering med Folketingets politiske opbakning aktivt inviterede virksomheder til at byde på områder med det endemål at få produceret fund. Det er nu fortid.

Som det andet ben i aftalen blev der fastlagt stabile vilkår mod 2050. Målet var at opretholde produktion og investeringer og give branchen tid til at omstille og lukke ned.

I aftalen var det også en forudsætning og forventning, at der kunne gives og komme nye tilladelser. I aftalen står, og nu læser jeg op – og det er fra selve aftaleteksten:

”Det er forventningen, at der vil være øget interesse for minirunder og naboblokproceduren i en situation, hvor der ikke længere iværksættes udbudsrunder”.

I Nordsøaftalen var det et iboende element, at der iværksættes en minirunde, hvis der modtages en ansøgning, der opfylder undergrundsloven og falder inden for rammerne af den politiske aftale. I aftalen står, og nu læser jeg op igen:

”såfremt den siddende minister agter at træffe en beslutning vedr. tildeling, der ikke følger hensigten i Energistyrelsens redegørelse efter § 6 i undergrundsloven, skal det først drøftes med forligskredsen. Hensigten i redegørelsen er baseret på en faglig vurdering ud fra kravene i undergrundsloven og udbudsbetingelserne” – citat slut.

Ansøgningen og minirunden var dermed en forventet følge af aftalen, og der var en forhåndsforståelse af, at en sådan ansøgning ville blive godkendt, hvis den dukkede op. Aftalen er som bekendt indgået af den daværende S-regering sammen med Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti. Mit eget parti eksisterede ikke dengang, men har tiltrådt aftalen i forbindelse med regeringsdannelsen, helt i tråd med de gængse parlamentariske spilleregler.

Jeg hører ingen af partierne i aftalekredsen være uenige med mig i den tolkning af Nordsøaftalen. På mit møde med partierne i sidste uge hørte jeg en fortsat bred opbakning til aftalen, selvom dele af aftalekredsen var skeptiske over for den nu aflyste minirunde.

Lad mig også slå fast. Den ansøgning vi modtog, som nu ikke længere eksisterer, ændrer ikke på den danske klimapolitik:

- Den ændrer ikke på et urokkeligt punktum for udvinding af olie og gas *senest* i 2050.
- Det ændrer ikke på en ambition om, at Danmark senest i 2030 vil være 100 procent selvforsynende med grøn gas.
- Og det ændrer heller ikke på at vi skal nå klimamålene for 2025, 2030, 2045 og 2050, som det fremgår af regeringsgrundlaget.

[Internationale klimaforpligtelser - IEA]

Parisaftalen, som 1,5-gradersmålsætningen stammer fra, siger ikke noget specifikt om olie- og gasproduktion. Aftalen lader det være op til de

enkelte lande, hvordan de ønsker at bidrage til den fælles målsætning. EU har vedtaget et højt klimamål for 2030 på mindst 55 procent reduktion.

Det mål er meldt ind til FN som en del af EU's bidrag til Parisaftalen - den såkaldte NDC, som EU indsender på vegne af alle 27 medlemslande. Danmark er med vores målsætning om 70 procent reduktion i 2030 gået forrest i EU.

I regeringen tager vi Danmarks nationale og internationale klimaforpligtelser samt IEA's rapporter meget seriøst.

Derfor vil jeg også tage udvalget igennem nogle af IEA's mest centrale udmeldinger fra 2021, 2022 og nu i 2023.

I 2021 sagde IEA med Net Zero rapporten som spørgerne henviser til, at der ikke var behov for udvikling af yderligere nye olie- og gasfelter ud over dem, der allerede var truffet investeringsbeslutning om i 2021 i deres Net Zero scenarie. Scenariet er i overensstemmelse med målet om at begrænse den globale temperaturstigning til 1,5 grader. Scenariet beskriver således en *mulig* vej for at nå temperaturmålet.

Det er vigtigt at fremhæve, at rapporten er udgivet inden krigen i Ukraine, og de deraf følgende forsyningsmæssige udfordringer, som de globale energimarkeder for olie og gas har gennemset.

I oktober 2022 udgav IEA flagskibsrapporten *World Energy Outlook*. I rapporten skildres det historiske

pres, som krigen og energikrisen har lagt på det globale energimarked. IEA pegede i rapporten på, at den geopolitiske kontekst havde ændret sig siden Net Zero rapporten fra 2021.

IEA konkluderede, at det nye energilandskab betyder, at et reduceret olie- og gasoutput fra Rusland vil skulle erstattes selv i Net Zero scenariet. Med andre ord vil russisk energi skulle substitueres med anden produktion.

Den 26. september 2023 udgav IEA en opdateret Net Zero rapport. Ved udgivelsen betonedede IEA, at roadmappet ikke udgør den eneste vej frem. IEA skrev, at der selv i Net Zero scenariet kræves fortsatte investeringer i eksisterende olie- og gasaktiver samt allerede godkendte projekter. Dette er nødvendigt for at imødekomme efterspørgslen og undgå skadelige prisstigninger i forbindelse med omstilling af energisektoren. Selv inden for Net Zero scenariet vurderer IEA en forventet efterspørgsel efter olie og gas i 2050.

Frem mod IEA's offentliggørelse af den nye flagskibsrapport *World Energy Outlook 2023*, har IEA i september 2023 været ude at sige, og nu citerer jeg:

"And even as demand for fossil fuels falls, energy security challenges will remain as suppliers adjust to the changes. The peaks in demand we see based on today's policy settings don't remove the need for investment in oil and gas supply, as the natural declines from existing fields can be very steep" – citat slut.

IEA er således opmærksomme på, at der selv i en kraftig grøn omstilling er forsyningsmæssige kompleksiteter man skal have sig for øje fx i lyset af EU's meget kraftige reduktion i importen af russisk energi.

Deres fremskrivninger fører fx til en kraftig koncentration af olie- og gasproduktion i Mellemøsten.

Konkret er IEA's vurdering, at Net Zero scenariet vil føre til en højere afhængighed af OPEC-producenter, som i det scenarie vil producere cirka 52 procent af olieudbuddet i 2050. Det vil være den højeste andel nogensinde og en markant stigning fra cirka 35 procent i 2021. Det kan man så have politiske holdninger til, om det er et ønske scenarium.

Under alle omstændigheder vil jeg understrege, at der kan være flere veje til Net Zero som følge af politiske afvejninger i forhold til energisikkerhed og danske og europæiske geopolitiske interesser. Som klima-, energi- og forsyningsminister er min opgave at se det samlede klima- og energipolitiske billede.

[EU-efterspørgsel]

Lad mig derfor komme ind på situation i EU.

EU vil selv med en ambitiøs europæisk klimapolitik i en lang årrække efterspørge gas.

Ser vi fx på Polen, så forstår vi fra den polske pendant til Energinet, at de venter en stigning i gasforbruget fra cirka 18 milliarder kubikmeter i 2021 til mellem 25-27 milliarder kubikmeter i 2028

for at de kan arbejde med at udfase kul. Polen bruger endvidere gas til at understøtte en stigende mængde fluktuerende grøn energi.

Eller ser vi på Tyskland, så oplyser Energinet, at Tyskland i en årrække forventes at fastholde et højt gasforbrug, da de både gør sig fri af a-kraft og kul. Både Polen og Tyskland bruger således gas som et overgangsbrændsel i den grønne omstilling.

[Aktuel europæisk forsyningssituation]

Mere generelt kan vi se, at forsyningssituation i EU i stigende grad er påvirket af globale omstændigheder.

Fakta er, at for få år siden udgjorde gas fra Rusland omkring 40 procent af EU's gasimport. I første halvår af 2023 har rørført russisk gas udgjort cirka 8-9 procent.

EU er lykkedes med at kompensere for den gas, der ikke længere importeres fra Rusland, gennem en øget import af flydende naturgas – LNG - og en reduktion i forbruget af gas.

EU og IEA forventer, at der i kølvandet på Kinas genåbning efter COVID-19 kan opstå udfordringer med at sikre tilstrækkelige mængder LNG til Europa. Reelt er Europa i konkurrence om LNG med Japan, Sydkorea og i stigende grad Kina.

Europa kan potentielt stå i en fremtidig situation, hvor man bliver nødsaget til at skrue yderligere op for gasimport fra lande i Mellemøsten og Nordafrika.

Derfor, som jeg har sagt i medierne, så vil det være forkert at sige til folk, at Europa er ude af energikrisen på et, to eller tre år. Det er også forkert at sige, at Europa ikke er afhængig af energiimport.

Det er også baggrunden for, at jeg har beskrevet det som en strukturel krise, fordi man ikke kan udbygge vedvarende energi med et fingerknips.

Ud over forsyningsudfordringerne er der også to klimafordele ved nordsøgas.

Energistyrelsen har oplyst mig, at LNG formentlig har et i størrelsesordenen dobbelt så stort klimaaftryk som dansk produceret naturgas.

Dertil kommer, at IEA peger på, at lande som Pakistan og Bangladesh, med lavere betalingsevne- og villighed for LNG end for eksempel Europa, i 2022 har måtte reducere deres LNG-import betydeligt.

Dette giver nye klimaproblemer, da disse lande så tilvælger kul til elproduktion, hvilket er langt mere klimabelastende end LNG.

Når alt det er sagt, så er jeg naturligvis helt enig i analysen af, at vi på længere sigt skal løse Europas energiafhængigheder med grøn energi. Men indtil Europa er fuldt forsynet med grøn energi, vil en stor del af vores europæiske naboer være afhængige af gas.

[Danmarks grønne bidrag til EU]

Når det handler om at bidrage til den grønne omstilling i EU, hviler regeringen ikke på

laurbærrene. Derfor vil jeg også tillade mig at indvie udvalget i et lille udpluk af de mange skridt, vi har taget.

I maj indgik regeringen en aftale om rammerne for danmarkshistoriens største havvindsudbud. Det kan potentielt sikre grøn strøm svarende til mere end 14 millioner danske og europæiske husstande eller til PtX-produkter såsom grøn brint.

Det var også i maj, at Danmark fik sin første aftale om ejerskab af brintinfrastruktur, der - sammen med en samarbejdsaftale med Tyskland om etablering af et brintrør - er et vigtigt skridt på vejen mod, at Danmark kan eksportere brint til Europa.

Og i september landede regeringen en aftale om styrkelse af rammevilkårene for CCS, så vi kan nå hele vejen til fuld fangst og lagring af CO₂ i 2030. Vores CO₂ lagre kan også bidrage med at lagre europæisk CO₂.

[Outro]

Danmark har meget ambitiøse klimamål, og vi arbejder for ambitiøse europæiske klimamål. Vi er ambitiøse på udbygningen af havvind – i en sådan grad, at vi ønsker at producere grøn strøm i et omfang, der overgår vores eget behov, og som vil gøre Danmark til nettoeksportør af grøn energi.

Indtil vi er helt i mål med den grønne omstilling i Europa, har vi med produktionen i Nordsøen mulighed for at hjælpe Europa og vores allierede og bidrage til den større indsats for at erstatte den

russiske energi og afhængigheden af import fra lande uden for Europa.

Produktion fra Nordsøen ændrer ikke klimamålene. Det gør kun en forskel i forhold til, hvor de gasforbrugende lande i Europa får gassen fra.

Og lad mig til allersidst gentage.

Minirunden er lukket.

Til spørgsmålet om, hvad hvis der nu kommer en ny ansøgning til en minirunde, dertil må jeg konstatere, at der i forligskredsen er uenighed om netop minirunderne.

Vi er heller ikke vidende om, at der er nogen, som er på vej med nye ansøgninger om minirunder. Hvis nogen skulle finde på det en dag, så vil det være en konkret vurdering i den situation.

Tak for ordet.